

2016-09-16

Ert dnr:
Ju2016/04575/EMA

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sophie Thörne
Jeanette Grenfors
Carin Renger
Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad
Lotta Dahlerus
Mia Hemmestad

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
elin.jansson@gov.se

Förslag till blåkortsdirektiv

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser sammanfattningsvis följande

- att kommissionens förslag till förändrade regler i blåkortsdirektivet inte är proportionerligt och att det, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, fortsatt måste finnas ett utrymme för nationell reglering i frågor om arbetskraftsinvandring från tredje land,
- delar bedömningen att det är angeläget att underlätta högkvalificerad arbetskraftsinvandring till EU samtidigt som de som beviljas arbetstillstånd ska ha rimliga villkor i det land de arbetar,
- att förslaget får oönskade konsekvenser exempelvis för flyktingar och alternativt skyddsbehövande när det föreslagna blåkortsdirektivet inte tillåter parallella nationella regler,
- att kommissionens förslag vad gäller artikel 3.4 dessutom innebär att möjligheten att driva en nationell politik på området begränsas,
- i Sverige bedriver arbetsmarknadens parter, näringsliv, statliga och kommunala myndigheter arbete på olika sätt för att underlätta integration av flyktingar och alternativt skyddsbehövande, vilket inte bör försvåras av regler på EU-nivå.

Förbundets ställningstagande

Inledning

SKL delar bedömningen att det är angeläget att underlätta högkvalificerad arbetskraftsinvandring till EU samtidigt som de som beviljas arbetstillstånd ska ha rimliga villkor i det land de arbetar. Det nuvarande blåkortsdirektivet har tillkommit för att förenkla för tredjelandsmedborgare att etablera sig inom unionen.

SKL anser att kommissionens förslag till förändrade regler i blåkortsdirektivet sammantaget går utöver vad som är nödvändigt och ändamålsenligt för att lösa de frågor som rör arbetskraftsinvandring från tredje land, dvs. från länder utanför EU/EES-området. Förslaget är därmed som helhet inte proportionerligt, och bör omarbetas så att det- i likhet med nu gällande blåkortsdirektiv- finns ett utrymme för

nationell reglering. Det innebär att subsidiaritetsprincipen ska beaktas och EU-regleringen ska också utformas så att genomförandet tar hänsyn till medlemsstaternas skilda traditioner på arbetsmarknadsområdet; lagar, kollektivavtal och arbetsmarknadsparternas roll.

Konsekvenser av förslaget

Det är, med anledning av den bristfälliga konsekvensbedömningen i kommissionens förslag, svårt att förutse konsekvenserna av kommissionens förslag att inte tillåta parallella nationella system för den grupp högkvalificerade arbetstagare som omfattas av blåkortsdirektivet. SKL bedömer dock att den föreslagna bestämmelsen i denna del riskerar att hindra arbetskraftsinvandringen och även få negativa konsekvenser för integrationen och etableringen för den som beviljats uppehållstillstånd pga. skydd i Sverige.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande personer

Enligt kommissionens förslag ska blåkortsdirektivet även gälla för personer som beviljats skydd utifrån det s.k. omarbetade skyddsgrundsdirektivet (direktiv 2011/95/EU), dvs. flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

Genom lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige som trädde ikraft den 20 juli 2016 finns det, för den som beviljas uppehållstillstånd i Sverige pga. skydd, starka incitament att få arbete i Sverige. Ett arbete av varaktig karaktär kan möjliggöra ett permanent uppehållstillstånd (se 17 § andra stycket i lagen). Det kan ifrågasättas i vilken utsträckning denna nationella regel kan behållas med kommissionens förslag till nytt blåkortsdirektiv.

SKL anser inte att högkompetenta flyktingar och alternativt skyddsbehövande som söker eller har ett arbete i linje med sina kvalifikationer ska vara förhindrade att söka ett permanent uppehållstillstånd. En ordning där gruppen högkompetenta arbetstagare är förhindrade att söka permanent uppehållstillstånd skulle ha en direkt motarbetande effekt för denna grupp att söka ett arbete som motsvarar deras kompetens. Tvärtom skulle den aktuella gruppen kunna uppmuntras att söka en anställning som inte är högkvalificerad, vilket i sig är svårmotiverat och olämpligt ur etablerings- och integrationssynpunkt.

I Sverige bedriver arbetsmarknadens parter, näringsliv, statliga och kommunala myndigheter arbete på olika sätt för att underlätta integration av flyktingar och alternativt skyddsbehövande personer i samhället och på arbetsmarknaden. Det arbetet ska inte försvåras av regler på EU-nivå.

Möjliga hinder för arbetskraftsinvandringen

Det kan inte uteslutas att den som beviljats ett EU-blåkort, efter en viss tid i Sverige, vill byta arbetsgivare och inte längre vara kvar hos den arbetsgivare som föranlett

blåkortet. Personen bör då kunna ansöka om uppehållstillstånd i Sverige utifrån den nationella lagstiftningen. Personen kan eventuellt finna ett arbete som bättre motsvarar utbildning och kvalifikationer (jfr prop. 2012/13:148 s. 84 f.). SKL anser att det är av vikt att den som önskar att genomföra ett sådant byte av anställning inte är förhindrad att göra detta, även i de fall den nya anställningen inte omfattas av blåkortsdirektivets bestämmelser. Det är enligt SKL inte tillräckligt tydligt att ett sådant byte av anställning är möjligt i det fall parallella nationella system för högkvalificerad arbetskraft inte längre tillåts.

SKL vill även påtala att artikel 3.4 i kommissionens förslag avser den som *söker högkompetent anställning*. Att omfattas av denna definition är inte densamma som att beviljas ett uppehålls- och arbetstillstånd för högkompetent anställning (blåkort) utifrån kommissionens förslag (jfr artikel 2 d och artikel 5). Det kan därmed inte uteslutas att en viss grupp, som inte har rätt till blåkort, är förhindrade att söka uppehålls- och arbetstillstånd utifrån nationella bestämmelser eftersom de omfattas av definitionen i artikel 3.4. En sådan ordning skulle enligt SKL kunna ha en begränsande effekt på arbetskraftinvandringen. Det skulle sin tur kunna få negativa konsekvenser för tillväxt och utveckling i Sverige och eventuellt leda till brist på högkvalificerad personal.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande